

presa vremii despre Internațională privește activitatea federațiilor și a secțiilor acesteia în diferite țări.

Fiind vorba de organe de presă provenite din cercuri burgheze sau democrat-intelectuale, celor mai multe le-au rămas inaccesibile semnificația istorică și rolul Internaționalei I și al Comunei din Paris. În general, presa de orientare democratică, alimentată de starea de spirit republicană și de acțiunile anti-monarhice pe care însuși Marx le-a remarcat în această perioadă¹, accepta cel mult latura republicană și patriotică a Comunei din Paris, respingând conținutul social al puterii instaurate de comunarzi.

Se remarcă totuși, prin abordarea îndrăzneată a problemelor sociale pe care le-a ridicat Comuna din Paris și Internaționala I, ziarele « Albina » și « Informațiuni bucureștene ».

Referindu-se la faptul că în domeniul social Comuna din Paris urmărea emanciparea muncii de sub jugul exploatării, ziarul « Albina » scria: « Nu desconsiderăm supremul principiu al Comunei, nu condamnăm, ci aprobăm scopul principal și generos al ei, pricepem sublimul și îndreptățirea aceluia, înțelegem că miile cuprinse de adevărul aceluia merg cu bucurie la moarte pentru afirmarea și eluptarea lui »².

Aprobarea « principiului suprem » al Comunei de către ziarul « Albina » nu înseamnă că publicația îi și deslușise sensul real în toată claritatea lui. În fond, « Albina » considera că înlăturarea exploatării se poate realiza prin . . . participarea egală a muncii și capitalului la împărțirea profitului.

Evenimentele revoluționare din Franța dădeau prilej publicației să abordeze o serie de probleme sociale majore, fixându-și punctul de vedere asupra lor. Foarte interesant este în acest sens un articol intitulat *Dreptul de revoluțiune*. După ce se definește în mod just acțiunea revoluționară — « revoluțiunea este ridicarea și rezistența contra guvernului cu puterea fizică »³ —, gazeta « Albina » justifică revoluția ca mijloc de luptă socială, dacă maselor populare nu li se satisfac cererile pe care trebuie să le revendice în prealabil pe cale de « opozițiune » neviolentă: « Poporul mai întâi are nu numai dreptul, ci chiar datoria întâi de opozițiune, adică de rezistență, cu arme sau mijloace morale, și numai dacă acestea nu folosesc se merge un pas mai departe, la opozițiunea fizică. . . »⁴. Trebuie relevat că preconizările ziarului nu erau simple teoretizări abstracte, ci, referindu-se la evenimentele Comunei din Paris și la Internaționala I, ele vizau în același timp împrejurările concrete din Transilvania, încurajau, e drept voalat, lupta de eliberare națională de acolo. În ce privește rezolvarea războiului civil din Franța, cercul din jurul gazetei se pronunța pentru conciliere între Comunarzi și guvernul lui Thiers, cu condiția ca sistemul republican să fie neapărat menținut. « Oricare ar fi formulele ce s-ar substerne poporului alegător, toată lumea, și mai virtos cea amică Franciei, așteaptă să vadă că poporul francez, după atâtea nefericiri, a venit la convingerea că numai republica, dar adevărata republică, îi mai poate salva onoarea, viitorul »⁵.

¹ K. Marx și F. Engels, *Briefe an A. Bebel, W. Liebknecht, Kautsky und andere*, Moscova-Leningrad, 1933, p. 16.

² « Albina », an V, nr. 32 din 18(30) aprilie 1871, vezi și A. D e a c, *Internaționala I și România*, p. 44—45.

³ « Albina », an. V, nr. 33, din 21 aprilie (3 mai) 1871.

⁴ *Ibidem*.

⁵ « Albina », an VI, nr. 45 din 27 mai (8 iunie) 1871; vezi și nr. 29 din 2(14) aprilie 1871.